

KOZÍ HŘIBY

Houby působily na naše předky velmi tajemně. Už v nejstarším německém herbáři se píše: „Houby jsou dětmi bohů. Vždyť se rozmnožují bez semen.“ Francouzský botanik **Sebastien Vaillant** na počátku 18. století zase píše, že „houby jsou produkt ďábelský, vymykající se harmonii a řádu přírody“. Až do do doby,

kdy byly objeveny houbové výtrusy a popsána funkce podhoubních vláken, nebyl původ hub zcela jasný a jejich různorodost, styl výskytu i, v té době nepochopitelný, způsob rozmnožování evokovaly nejrůznější pověry a výmysly. Jejich výskyt se např. připisoval bouřce či Měsíci a houby byly považovány i za hříčku přírody. Otec botanického třídění **Carl von Linné** určil, že houby patří do rostlinné říše a ve své Systematice přírody z roku 1735 popsal 95 druhů hub. A stejně píše: „Řád hub jest chaotický.“ Teprve na počátku 19. století vznikla samostatná věda o houbách, to je ta tvoje mykologie a ta určila, že houby jsou samostatnou skupinou organismů.

44

Podívej se, tohle už je první český moderní atlas hub!

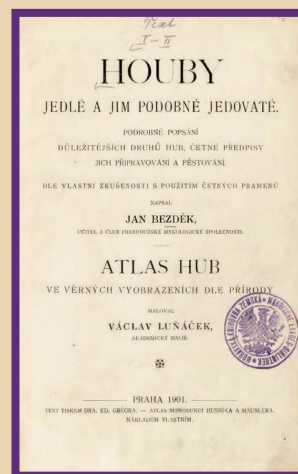

45

Atlas **Houby jedlé a jim podobné jedovaté** Jana Bezděka, doplněný ilustracemi **Václava Luňáčka** je z roku 1901. Prof. Bezděk byl přírodovědec, botanik, mykolog a člen Francouzské mykologické společnosti a především byl houbařem tělem i duší, určoval každodenně, ochotně a nezištně. Jednoho dne začal navštěvovat Bezděkovy přednášky mladý studentík, pozdější profesor Macků, který však zpočátku nevěděl prý o houbách vůbec nic. Nicméně rázem, roku 1913, vydal knihu *Český houbař, ilustrovaný klíč kapesní*, vlastně Bezděkovy poznámky z přednášek, které navštěvoval. Bezděk s jeho prací byl velmi nespokojen, ba přímo byl tím raněn, měl pocit, že byl okraden o houbařské vědomosti a napsal tak kritiku Mackova ilustrovaného klíče, která byla dokonce delší, než samotný kritizovaný spis... Nicméně byl to právě Macků, který se stal autorem prvního českého klíče k určování hub nazvaného *Český houbař, ilustrovaný klíč kapesní k určení nejdůležitějších, v naší vlasti rostoucích jedlých a jedovatých hub na základě jejich vědecké soustavy, s návodem, jak*

46

47

zacházeti s houbami v praxi a v kuchyni. A na svých 174 stranách je vybaven krásnými ilustracemi a i zdařilými černobílými fotografiemi. *Český houbař* byl ve své době knihou značně populární, během deseti let vyšlo 50 000 kusů tohoto atlasu. A to byl základ toho našeho českého fandovského houbaření.

- 75. Lučenka svraskalá
(*Pratella corrugis*)
(Königler Märbling)
- 76. Třasavka vonkovitá
(*Clathrometa campanulata*)
(Kerninger Glockenschwämmling)
- 77. Hliva ústřední*
(*Pleurotus ostreatus*)
(Austern-Seitling)
- 78. Čirůvka světlhnědá*
(*Tricholoma albobrunneum*)
(Weißbrauner Rittersling)
- 79. Zelenka*
(*T. equestre*)
(Grünling)
- 80. Čirůvka pětídílná*
(*T. quinquepartitum*)
(Blassegelber Rittersling)